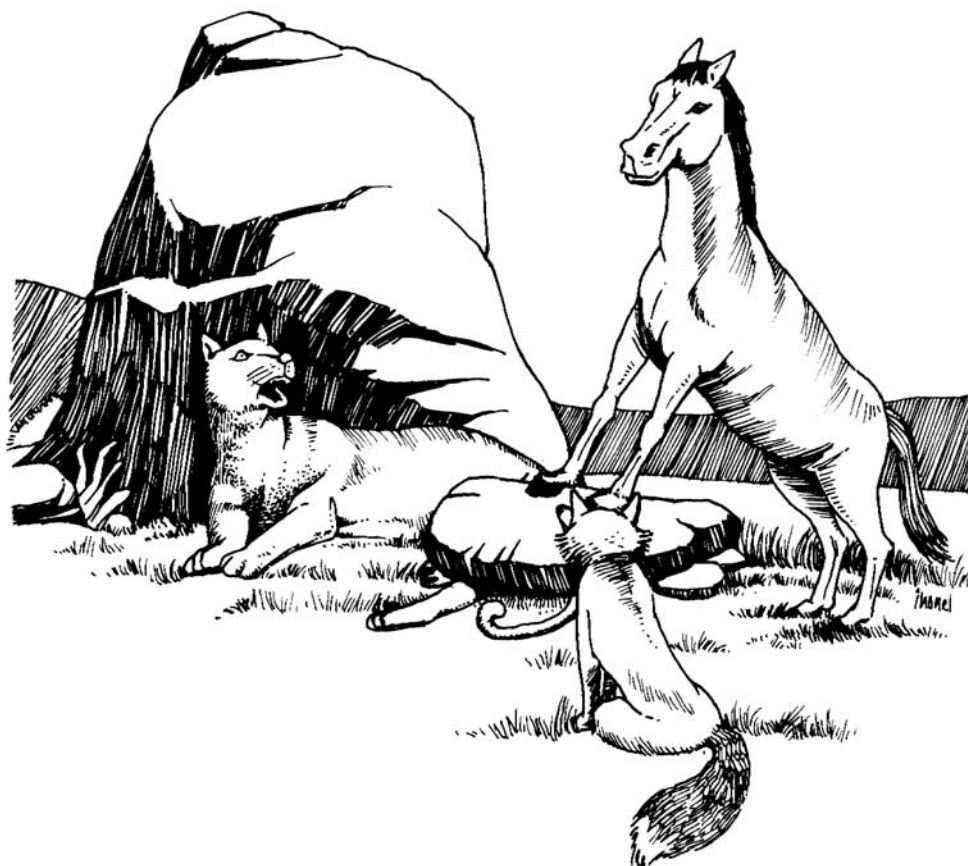

Atuq Juez Kashqan

El zorro actua como juez

Quechua de Huamalíes – Dos de Mayo,
Huánuco

Asociación Cristiana JAWCA
Pasaje San Mateo, Lote 05, La Esperanza — Amarilis
Huánuco — Perú — 2018

Ilustrador: Jhonel Rosales Córdova

Kay wilapa Europapitami kaykan.

Juk kutichöshi pumapa chankanta jatunkaray wanka rumi nitikurpurqan. Sayshi chankanta sutayta mana kamäpakushpan pumaqa waqar saycho kaykarqan. Waqaykaptinshi wakläninpita juk cawallu “wijiji” nimurqan. Say cawalluta qayaykurshi ruwakurqan: —
¡Chankäta jorqunäpaq nitiraykämaq rumita tanqariykulay, taytay! —nir.

Niptinshi cawalluqa nirqan: —Tanqaytaqa tanqariykümanmi. Isanqa mansakü wankata tanqariykupti sharkarkamur mikamänaykipaq kashqantami.

Sayno niptinshi pumaqa nirqan: —
¡Sayno jorqaykämaptikiqa manami
mal agradëcïduqa kämansu! Ama
rikarämaysu ari, taytay. Apurä
jorqaykalämay. Chankä
pasaypanachaq pakinaykan.

Sayno niptinshi cawalluqa nirqan:
—Sayno niptikiqa mä, chankaykita
jorqüsishayki. Nirkurtaq isanqa
jorquskipti mikaykämankiman.

Sayshi kuyapashpan cawalluqa
pumapa chankanta nitiraykaq wan-
kata tanqariykurqan. Saynöpashi
wanka nitiraykashqanpita pumata
jorqurqan.

Sayno jorquriptinnashi pumaqa
cawalluta nirqan ishkan walkinakur
maypapis puriyänanpaq. Sayno

ishkan walkinakur puriykäyashqan-
chöshi pumaqa cawalluta yaliparkur
sapämurqan. Nirkurshi nirqan: —
Kuyapäkuq caballitu, chankaykiku-
nata isanqa mikukurküman. Manana-
mi mikanayta awantänasu. Mikanay-
pita mana wanunäpaq jina mikukur-
kushayki.

Sayno niptinshi cawalluqa nirqan:
—¿Mana mikamänaykipaq nirka-
marku kananqa mikamayta munay-
kanki? Ruwakamaptiki kuyaparmi
chankaykita nitiraykaq wankata
tanqarirqä. ¿Sayno yanapashqäpitaku
kananqa mikamayta munaykanki?
Sayno kaptinqa mejor juk juezta
ashishun.

Sayno rimanakuykaptinshi elaqpita
atuq yurirkamurqan. Payta rikaykur-
shi cawalluqa nirqan: —¡Tayta atuq!
¿Qam kamäpakunkimansuraq noqa-
kunapa juezni kayta?

Sayno niptinshi atuqqa nirqan: —
Imapis kayno rimanakuy fuerti kap-
tinga ali juez karraqmi arreglansi.

Say atuqqa nawpanchöshi ishkan
pelya pelya rimanakurqan. Sayshi
ima ruraytapis mana kamäpakur atuq
nirqan: —Sayno kayaptikiqa mejor
aywashun wanka rumi nitiräshush-
qayki kaqman. Saychönami imano
kashqantapis rikaykur shumaq
arreglayäshayki.

Nirkurna atuqqa paykunawan
aywayarqan pumata wanka rumi

nitirashqan kaqman. Sayman chaykurshi nirqan: —Mä ħimanötaq kash? Imanöpis nitiräshushqaykitanöla rurayay rikanäpaq.

Niptinshi pumaqa chankanta sularqan say wankawan nitisinanpaq. Sulataykuptinnashi cawalluqa “kayno kaykaqtami tarirqä” nir say wankawan nitykasirqan.

Sayno nitykasiptinshi atuqqa pumata nirqan: —;Toqshuynaq puma! Kikikimi jusayuq kaykanki kaycho sakiypa wanunaykipaq. Qamqa cawalluta mana mikunaykipaq nirkur ħimanirtaq mikuyta munashkanki? Sayno kashqaykipitami kanaanqa kaycho pipis mana jorqush wanunkipaq.

Sayno nirshi rumiwan nitiykasir
cawalluwan atuq aywakuyarqan.
Cawalluwan atuq aywakuptinshi
pumaqa fiyupa rabyash quëdarqan:
“kananmi isanqa maychöpis tarish-
qächo ishkaykita mikushaykipaq”
nir. Sayno rabyarpis wankapita
yarquyta mana kamäpakurshi saycho
qaparaykälär semänata wanurqan.

Yachasikuy: Pipis yanapëshuptikiqa
contran imatapis ruranaykipaq ama
yarpaysu.